

Aurskog-Høland kommune

Plan og økonomi

Kommunal-og Regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP
- 1 SEPT 2006
Ark.
Avd. / /

Vår ref.: DL/-008629/06

Arkivnr.: 01

Deres ref.:06/1592-2 SDA

Dato: 30.08.2006

FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN

Det vises høringsnotat utsendt 20. juni 2006.

Aurskog-Høland kommune ved formannskapet har i møte 28.08.06, sak nr. 91/06 avgitt følgende uttalelse:

Aurskog-Høland kommune slutter seg til foreslåtte endringer i valgloven med følgende kommentarer:

- Selv om valgkort ordningen koster en del vil den åpenbart være til fordel for velger med hensyn til å få opplysninger om rett stemmested (kommune og valglokale). Valgkortet kan dessuten bidra til å øke valgdeltagelsen. Det må imidlertid ikke stilles krav om at velgeren må ha med seg valgkortet ved stemmegivning.
- Dersom forhåndsstemmegivningen skal avsluttes torsdag før valgdagen blir dette en informasjonsutfordring. Fredag før valget tas vanligvis i mot mange forhåndsstemmer. Opplysninger om hvor forhåndsstemmegivningen skal foregå og til hvilken tid bør kunne tas med på valgkortet.
- Departementet bør arbeide videre med opptellingsordninger som kan foretas elektronisk på en trygg og sikker måte.
- Skjæringsdato for manntallsføringen kan settes til 30. juni dersom dette medfører at valgkort og manntallslistor til forhåndsstemmegivningen er på plass i god tid.
- Det bør ikke innføres restriksjoner på offentliggjøring av meningsmålinger like før valget. Det vises til ytringsfrihet og at andre land i Norden ikke har innført slike regler.

Med hilsen

Ragnhild Lien
Ragnhild Lien
Enhetsleder

Dagfinn Lunner
Dagfinn Lunner
rådgiver

Vedlegg: Saksframstilling sak nr. 91/06.

Adresse	Telefon	Telefax	E-post	Foretaksnr
Rådhusveien 3 1940 BJØRKELANGEN	63 85 25 00	63 85 25 12	postmottak@aurskog- holand.kommune.no	948164256

VEDLEGG

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Styre/råd/utvalg:
FORMANNSKAPET

Møtedato:
28.08.2006

Sak nr:
0091/06

Saksnr.: 06/0174
Arkivnøkkel: 06

Saksbeh.: Dagfinn Lunner

FORSLAG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Høringsnotat fra Kommunal- og regionaldepartementet om endringer i valgloven.

Saksopplysninger:

Departementet har 20.06.06 sendt på høring forslag til endringer i valgloven:

Relevante bestemmelser:

Gjeldende valglov.

Vurderinger:

Nedenfor er nevnt noen av de viktigste endringene:

Krav om at det skal sendes valgkort til alle stemmeberettigede.

Det foreslås lovfestet at valgstyret skal sende valgkort til alle stemmeberettigede. Bakgrunnen for dette er at den enkelte velger skal få personlig melding om hvor vedkommende er manntallsført og og hvor vedkommende kan stemme. Dette skal også være et bidrag til å redusere antall forkastede stemmer fordi f eks velgeren er manntallsført i en annen kommune. Videre mener departementet at valgkortet vil bidra til økt valgdeltagelse. På årsbasis var det 3887 stemmegivninger som ble forkastet fordi velgeren ikke stod i manntallet i den kommunen hvor stemmen ble avgitt på valgdagen.

I vår kommune ble det sendt ut valgkort ved siste valg og dette hadde sammenheng med at antall valgkretser ble redusert. Utgiftene til dette beløp seg til kr. 65.000. Dersom det blir innført krav om utsending av valgkort må kommunene må selv dekke utgiftene. Det er ikke innført krav om at valgkortet må medbringes ved stemmegivning, men dette er selvsagt en stor fordel for stemmemottaker.

Forhåndstemmegivningen avsluttes siste torsdag før valgdagen.

Det foreslås å avslutte forhåndsstemmegivningen innenriks torsdag mot tidligere fredag. Årsaken til dette er å sikre at forhåndsstemmene kommer fram tidsnok til vedkommende valgstyre.

Fra egen kommune kjenner vi til at det er noen (ca 15) forhåndsstemmer som kommer for sent ved hvert valg.

Endringen medfører at det må kunngjøres ekstra godt at forhåndsstemmegivningen opphører torsdag før valgdagen. Siste dag med forhåndsstemmegivning (fredag) er det vanligvis stort frammøte.

Forhåndsstemmegivningene må være innkommet til valgstyret innen kl. 2000 første tirsdag etter valget.

Departementet foreslår også som et tiltak for å sikre at forhåndsstemmene kommer tidsnok at de må være innkommet kl. 2000 på tirsdag. I gjeldende valglov er fristen kl. 2000 på valgdagen.

Forslaget medfører at det endelige valgresultatet blir ferdig en dag senere. Vanligvis godkjennes valgresultatet fra Stortingsvalg i løpet av valgnatten, men når det gjelder kommunevalget- og fylkestingsvalget vil valgstyret i alle tilfeller ha tirsdagen til å registrere endringer på stemmesedlene (kumuleringer og slengere) for å få fram kandidat kåringen.

Telling av stemmesedler

Det foreslås at foreløpig telling skal foretas ved manuell telling av stemmesedlene. Foreløpig opptelling av stemmesedler kan likevel foregå ved et edb-teknisk system dersom det benyttes et annet system ved den endelige opptellingen. Kontrolltelling av stemmesedlene ved avvik mellom foreløpig og endelig opptelling skal foregå manuelt.

Dersom det benyttes ulike edb-systemer ved foreløpig telling og endelig telling kan den foregå elektronisk. Det antas at utstyrsleverandørene vil vurdere om dette er teknisk mulig til en rimelig pris. Forslaget medfører at valgstyret må ha et apparat (mannskap) i beredskap til manuell telling dersom det er avvik.

Departementet ønsker dessuten uttalelse til følgende forhold:

- a) *Endring av skjæringsdato for innføring i manntall fra 31. mai til 30. juni.*

Velgerne er manntallsført i den kommunen de bor 31.05. i valgåret, men mange velgere tror feilaktig at de er manntallsført i den kommunen de bor i på valgdagen. Dette medfører en del misforståelser, og stemmegivninger kan bli forkastet som følge av at stemmen ikke kommer fram til rett kommune i rett tid.

Departementet foreslår at den såkalte skjæringsdatoen endres til 30. juni for å "få fanget opp" så mange flyttinger som mulig. Departementet vil ha høringsinstansenes syn på om det kan bli for knapp tid til utsending av valgkort.

Rådmannen antar at dataselskapene som står for trykking og utkjøring av valgkort er best til å kunne svare på dette. Valgkort og manntall må i alle tilfeller være utsendt i god tid før forhåndsstemmegivningen tar til 10. august.

b) Om innføring av restriksjoner når det gjelder mediernes adgang til å publisere meningsmålinger de siste dagene før valgdagen.

Etter valgloven gjelder at prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt på valgdagen(e) ikke må offentliggjøres før klokken 20 på valgdagen mandag.

Det er reist spørsmål om publisering av partimålinger i ulike medier like før valget kan påvirke velgernes stemmegivning, og om det bør settes forbud mot slik publisering.

Forskning viser at publisering av partimålinger kan ha en viss betydning for styrkeforholdet mellom partiene, men at det ikke er forskningsmessig belegg for å si at det finner sted en tydelig og systematisk påvirkning. Ingen land Norge ofte sammenlikner seg med har ikke lovregler på dette området.

Departementet har ikke utformet forslag til lovregler om disse forholdene, men er interessert i å høre hva høringsinstansene har å si til et eventuelt forbud.

Rådmannen antar at ytringsfriheten står sterkt og at velgerne ikke så lett lar seg dra med av hva meningsmålingene sier.

Økonomiske vurderinger:

Innføring av ordning med obligatorisk utsending av valgkort gir merkostnader for kommunene, anslagsvis 27 mill. kr pr valg for hele Norge.

Rådmannens konklusjon:

Rådmannen foreslår at Aurskog-Høland kommune gir sin tilslutning til forslaget til endringer i valgloven med følgende merknader:

- Selv om valgkort ordningen koster en del vil den åpenbart være til fordel for velger med hensyn til å få opplysninger om rett stemmested (kommune og valglokale). Valgkortet kan dessuten bidra til å øke valgdeltagelsen. Det må imidlertid ikke stilles krav om at velgeren må ha med seg valgkortet ved stemmegivning.
- Dersom forhåndsstemmegivningen skal avsluttes torsdag før valgdagen blir dette en informasjonsutfordring. Fredag før valget tas vanligvis i mot mange forhåndsstemmer. Opplysninger om hvor forhåndsstemmegivningen skal foregå og til hvilken tid bør kunne tas med på valgkortet.
- Departementet bør arbeide videre med opptellingsordninger som kan foretas elektronisk på en trygg og sikker måte.
- Skjæringsdato for manntallsføringen kan settes til 30. juni dersom dette medfører at valgkort og manntallslistene til forhåndsstemmegivningen er på plass i god tid.

Det bør ikke innføres restriksjoner på offentliggjøring av meningsmålinger like før valget. Det vises til ytringsfrihet og at andre land i Norden ikke har innført slike regler.

Ordførers innstilling:

Aurskog-Høland kommune slutter seg til foreslåtte endringer i valgloven med følgende kommentarer:

- Selv om valgkort ordningen koster en del vil den åpenbart være til fordel for velger med hensyn til å få opplysninger om rett stemmested (kommune og valglokale). Valgkortet kan dessuten bidra til å øke valgdeltagelsen. Det må imidlertid ikke stilles krav om at velgeren må ha med seg valgkortet ved stemmegivning.
- Dersom forhåndsstemmegivningen skal avsluttes torsdag før valgdagen blir dette en informasjonsutfordring. Fredag før valget tas vanligvis i mot mange forhåndsstemmer. Opplysninger om hvor forhåndsstemmegivningen skal foregå og til hvilken tid bør kunne tas med på valgkortet.
- Departementet bør arbeide videre med opptellingsordninger som kan foretas elektronisk på en trygg og sikker måte.
- Skjæringsdato for manntallsføringen kan settes til 30. juni dersom dette medfører at valgkort og manntallslistene til forhåndsstemmegivningen er på plass i god tid.

Det bør ikke innføres restriksjoner på offentliggjøring av meningsmålinger like før valget. Det vises til ytringsfrihet og at andre land i Norden ikke har innført slike regler.

Vedtaks i FORMANNSKAPET:

Aurskog-Høland kommune slutter seg til foreslåtte endringer i valgloven med følgende kommentarer:

- Selv om valgkort ordningen koster en del vil den åpenbart være til fordel for velger med hensyn til å få opplysninger om rett stemmested (kommune og valglokale). Valgkortet kan dessuten bidra til å øke valgdeltagelsen. Det må imidlertid ikke stilles krav om at velgeren må ha med seg valgkortet ved stemmegivning.
- Dersom forhåndsstemmegivningen skal avsluttes torsdag før valgdagen blir dette en informasjonsutfordring. Fredag før valget tas vanligvis i mot mange forhåndsstemmer. Opplysninger om hvor forhåndsstemmegivningen skal foregå og til hvilken tid bør kunne tas med på valgkortet.
- Departementet bør arbeide videre med opptellingsordninger som kan foretas elektronisk på en trygg og sikker måte.
- Skjæringsdato for manntallsføringen kan settes til 30. juni dersom dette medfører at valgkort og manntallslistene til forhåndsstemmegivningen er på plass i god tid.

Det bør ikke innføres restriksjoner på offentliggjøring av meningsmålinger like før valget. Det vises til ytringsfrihet og at andre land i Norden ikke har innført slike regler.

Utskrift til: Dagfinn Lunner til oppfølging

Rett utskrift: *Kari Johansen*

Bjørkelangen, ... *29. 8. 2006* .....

Oddbjørn Arndtson
sekretær